

INNOVATION IQTISODIYOT

Ilmiy-amaliy elektron jurnal

2026

№10

ИННОВАЦИОННАЯ ЭКОНОМИКА

Научно-практический электронный журнал

INNOVATIVE ECONOMY

Scientific and practical electronic journal

Indexlanadigan bazalar: Google Scholar Crossref OpenAIRE CYBERLENIKA

INNOVATION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON JURNAL

10-jild
10-son
Oktyabr, 2026

ИННОВАЦИОННАЯ
ЭКОНОМИКА
Научно-практический
электронный журнал

INNOVATIVE ECONOMY
Electronic scientific and
practical journal

INNOVATSION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY ELEKTRON JURNAL

ISSN: 3030-315X

globalsciencehub.uz

Muassis:

Qarshi davlat texnika universiteti

Tahririyat Kengashi raisi:

R.X.Ergashev, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Tahririyat Kengashi raisi o‘rinbosari:

S.N.Xamrayeva, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Mas’ul muharrir:

N.A.Ochilova, PhD, dotsent

Texnik muharrir:

S.J.Qulmurotov

Jurnal har oyda bir marotaba elektron shaklda jurnalning rasmiy sayti orqali nashr etiladi.

Tahririyat manzili:

180100, Qarshi shahri, Mustaqillik ko‘chasi 225-uy Tel.:

+998 (75) 221 09 23

+998 (93) 902 72 63

Faks: +998 (75) 221 1395

innoeconomic@kstu.uz

“Innovatsion iqtisodiyot” ilmiy - amaliy elektron jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2025-yil 5-apreldagi 369-sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan.

Jurnalda quyidagi ruknlar asosida maqolalar nashr etiladi:

1. Nazariya va metodologiya
2. Raqamli iqtisodiyot
3. Mintaqa va tarmoqlar iqtisodiyoti
4. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik
5. Inson kapitali iqtisodiyoti
6. Menejment va marketing
7. Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
8. Moliya, kredit va investitsiya
9. Ekonometrika va statistika
10. Xizmat ko‘rsatish va turizm sohasi

TAHRIRIYAT KENGASHI:

Tahririyat Kengashining xalqaro a'zolari:

Ovchinnikov Viktor Nikolayevich - i.f.d., professor, akademik (Janubiy Federal Universitet, Rossiya)

Solodovnikov Sergiy Yurevich - i.f.d., professor (Belorussiya milliy texnika universiteti)

Sidorov Viktor Aleksandrovich - i.f.d., professor, (Kuban davlat universiteti)

Shevchenko Igor Viktorovich - i.f.d., professor (Kuban davlat universiteti, Rossiya)

Kusainov Xalel Xaymullievich - i.f.d., professor, akademik (Qozog‘iston Respublikasi Milliy fanlar akademiyasi)

Samandarzoda Iskandar Hakim - Iqtisodiyot fanlari doktori (Sh.Shotemur nomidagi Tojikiston agrar universiteti)

Gibadullin Artur Arturovich - i.f.n. dotsent (Milliy tadqiqot universiteti, Moskva energetika instituti, Rossiya)

Sergey Aleksandrovich Voynash - ilmiy xodim (P.Lumumbi nomidagi Rossiya xalqlar do‘stligi universiteti)

Valentina Nikolayevna Pulyayeva - iqtisod fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya Federatsiyasi hukumati qoshidagi Moliya universiteti)

Dmitriy Evgenievich Morkovkin, iqtisod fanlari nomzodi, dotsent (Moliya universiteti, Rossiya Federatsiyasi hukumati)

Sadriddinov Manuchehr Islomiddinovich - i.f.d., professor, (Tojikiston Respublikasi Milliy fanlar Akademiyasi)

Perskaya Viktoriya Vadimovna - i.f.d., professor, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)

Molchanov Igor Nikolayevich - i.f.d., professor, (Lomonosov nomidagi Moskva davlat universiteti)

Basova Mariya Mixaylovna - i.f.d., professor, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)

Aleksandr Leonidovich Chupin, iqtisod fanlari nomzodi (P.Lumumbi nomidagi Rossiya xalqlar do‘stligi universiteti)

Nezamaykin Valeriy Nikolayevich - i.f.d., professor, (Rossiya davlat gumanitar universiteti)

Nikonorova Alla Vladimirovna - i.f.n., dotsent, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)

Dmitriyeva Olga Aleksandrovna - i.f.n., dotsent, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)

Shvets Yuriy Yuryevich - i.f.n., dotsent, (Rossiya Fanlar akademiyasining Nazorat fanlari instituti)

Kolosova Yelena Valeryevna - i.f.n., dotsent, (Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti)

Tahririyat Kengashi a'zolari:

Gulyamov Saidaxror Saidaxmedovich - i.f.d., professor, akademik

Pardayev Mamayunus Qarshiboyevich - i.f.d., professor

Navruz-zoda Baxtiyor Negmatovich - i.f.d., professor

Xatamov Ochildi Qurbonovich - i.f.d., professor

Fayziyeva Shirin Shodmonovna - i.f.n., professor

Jumayeva Gulrux Jo‘raqulovna - i.f.n., professor

Egamberdiyeva Salima Raimovna - i.f.n., dotsent

Erkayeva Gulbahor Panjiyevna - i.f.n., professor

Yakubova Shamshinur Shuxratovna - i.f.d., (DSc) dotsent

Amirqulov Shuhrat Olimovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Samiyeva Gulnoza Toxirovna - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Ubaydullayev G‘ayrat Zuvaytovich - i.f.n., dotsent

Xo‘jaqulova Nigora Rustamovna - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Turobov Sherzod Alisherovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Alimova Munisa Yulchiyevna - i.f.f.d. (PhD) dotsent

Ergasheva Nasiba Raxmatullayevna - i.f.d., (DSc), dotsent

Boboqulov Sanjar Baxromkulovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Djalilov Raxmonkul Hamidovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Nomazov Baxrom Bobomurodovich - i.f.f.d. (PhD) dotsent

Alimxanova Nigora Alimxanovna - i.f.f.d. (PhD) dotsent

Jonuzokov Mirzabek Kulmamatovich - i.f.f.d. (PhD), dotsent

Muxammadiyeva Yulduz Yusupovna - i.f.f.d. (PhD) dotsent

Xo‘janova Gulshoda Otamurodovna - i.f.f.d. (PhD) dotsent

Tursunova Aziza Xoshimovna - i.f.f.d. (PhD)

Xolliyev Sherali Baxtiyorovich - i.f.f.d. (PhD)

Panjiyev Samijon Aliqulovich - PhD, dotsent

ИННОВАЦИОННАЯ ЭКОНОМИКА

Научно-практический электронный журнал

ISSN: 3030-315X

globalsciencehub.uz

Учредитель:

Каршинский государственный технический университет

Председатель редакционного совета:

Р.Х.Эргашев, доктор экономических наук, профессор

Заместитель председателя редакционного совета:

С.Н.Хамраева, доктор экономических наук, профессор

Ответственный редактор:

Н.А.Очилова, PhD, доцент

Технический редактор:

С.Ж.Кулмуротов

Журнал издается один раз в месяц в электронной форме и публикуется через официальный сайт журнала.

Адрес редакции:

180100, г. Карши, ул. Мустакиллик, дом 225

Тел: +998 (75) 221 09 23

+998 (93) 902 72 63

Факс: +998 (75) 221 1395

E-mail: innoeconomic@kstu.uz

Научно-практический электронный журнал «Инновационная экономика» включён в перечень национальных научных изданий на основании решения Президиума Высшей аттестационной комиссии при Министерстве высшего образования, науки и инноваций Республики Узбекистан от 5 апреля 2025 года № 369.

В журнале публикуются статьи по следующим рубрикам:

1. Теория и методология
2. Цифровая экономика
3. Экономика регионов и отраслей
4. Малый бизнес и частное предпринимательство
5. Экономика человеческого капитала
6. Менеджмент и маркетинг
7. Бухгалтерский учет, экономический анализ и аудит
8. Финансы, кредит и инвестиции
9. Эконометрика и статистика
10. Сфера услуг и туризм

Редакционная коллегия:

Международные члены Совета редколлегии:

Овчинников Виктор Николаевич - д.э.н., профессор, академик (Южный федеральный университет, Россия)

Солодовников Сергей Юрьевич - д.э.н., профессор (Белорусский национальный технический университет)

Виктор Александрович Сидоров - д.э.н., профессор, (Кубанский государственный университет)

Шевченко Игорь Викторович - д.э.н., профессор (Кубанский государственный университет)

Кусаинов Халел Хаймуллович - д.э.н., профессор, академик (НААН Республика Казахстан)

Самандарзода Искандар Хаким - д.э.н., профессор (Таджикистанский аграрный университет им. Ш. Шотемура)

Габдуллин Артур Артурович - к.э.н., доцент (Национальный исследовательский университет «Московский энергетический институт»)

Войнаш Сергей Александрович - научный сотрудник (Российского университета дружбы народов имени П.Лумумби)

Пуляева Валентина Николаевна - к.э.н., доцент (Финансовый университет при Правительстве РФ)

Морковкин Дмитрий Евгеньевич - к.э.н., доцент (Финансовый университет Правительство РФ)

Садриддинов Манучехр Исламиддинович - д.э.н., профессор (Национальная академия наук Республики Таджикистан)

Перская Виктория Вадимовна - д.э.н., профессор (Финансовый университет при Правительстве РФ)

Молчанов Игорь Николаевич - д.э.н., профессор (Московский государственный университет имени М.В. Ломоносова)

Басова Мария Михайловна - д.э.н., профессор (Финансового университета Российской Федерации)

Чупин Александр Леонидович - к.э.н. (Российского университета дружбы народов имени П. Лумумби)

Незаймакин Валерий Николаевич - д.э.н., профессор (РГТУ)

Никонорова Алла Владимировна - к.э.н., доцент (Финансового университета Российской Федерации)

Дмитриева Ольга Александровна - к.э.н., доцент (Финансового университета Российской Федерации)

Швец Юрий Юрьевич - к.э.н., доцент (Институт проблем управления РАН)

Колосова Елена Валерьевна - к.э.н., доцент (Российский экономический университет имени Г.В. Плеханова)

Члены Совета редколлегии:

Гулямов Саидхорр Саидхмедович - д.э.н., профессор, академик

Пардаев Мамаюнус Каршибоевич - д.э.н., профессор

Навруз-заде Бахтиёр Негматович - д.э.н., профессор

Хатамов Очилди Курбонович - д.э.н., профессор

Файзиева Ширин Шодмоновна - к.э.н., профессор

Жумаева Гулрух Журакуловна - к.э.н., профессор

Эгамбердиева Салима Раимовна - к.э.н., доцент

Эркаева Гулбахор Панжиевна - к.э.н., профессор

Якубова Шамишнур Шухратовна - д.э.н. (DSc), доцент

Амиркулов Шухрат Олимович - д.ф.э.н. (PhD), доцент

Самиева Гулноза Тохировна - д.ф.э.н. (PhD), доцент

Убайдуллаев Гайрат Зувайтович - к.э.н., доцент

Ходжакулова Нигора Рустамовна - д.ф.э.н. (PhD), доцент

Туробов Шерзод Алишиерович - д.ф.э.н. (PhD), доцент

Алимова Муниса Юлчиевна - д.ф.э.н. (PhD), доцент

Эргашева Насиба Рахматуллаевна - д.э.н. (DSc), доцент

Бобокулов Санжар Бахромкулович - д.ф.э.н. (PhD), доцент

Джалилов Рахмонкул Хамидович - д.ф.э.н. (PhD), доцент

Номазов Бахром Бобомуродович - д.ф.э.н. (PhD), доцент

Алимханова Нигора Алимхановна - д.ф.э.н. (PhD), доцент

Жонузов Мирзабек Кулмаматович - д.ф.э.н. (PhD), доцент

Мухаммадиева Юлдуз Юсуповна - д.ф.э.н. (PhD), доцент

Ходжанова Гулшода Отамуродовна - д.ф.э.н. (PhD), доцент

Турсунова Азиза Хошимовна - д.ф.э.н. (PhD)

Холлиев Шерали Бахтиёрович - д.ф.э.н. (PhD)

Панжиев Самижон Аликулович - PhD, доцент

AUTSORSING XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA XORIJ TAJRIBALARINI O'RGANISH

Ergasheva Nasiba

ИЗУЧЕНИЕ ЗАРУБЕЖНОГО ОПЫТА СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ УСЛУГ АУТСОРСИНГА

Эргашева Насиба

STUDYING FOREIGN EXPERIENCES IN IMPROVING OUTSOURCING SERVICES

Ergasheva Nasiba

Annotatsiya. Ushbu maqolada autsorsing xizmatlarini takomillashtirishda xorijiy mamlakatlar, jumladan, Hindiston, Filippin, AQSh, Xitoy, Buyuk Britaniya, Malayziya, Vetnam va Polsha tajribalari o'rganilgan. Mazkur davlatlarda autsorsing xizmatlarining rivojlanish xususiyatlari, iqtisodiy samaradorlikni oshirish, xarajatlarni optimallashtirish, malakali kadrlar salohiyatidan foydalanish va yangi ish o'rinlarini yaratishdagi ahamiyati tahlil qilingan. Tadqiqot natijasida ilg'or xorijiy tajribalarni O'zbekiston sharoitiga moslashtirish yo'nalishlari asoslab berilgan. Shuningdek, mamlakatimizda autsorsing xizmatlarining raqobatbardoshligini oshirish, xalqaro xizmatlar bozoriga integratsiyalashuvni kuchaytirish va korxonalar faoliyati samaradorligini yaxshilash bo'yicha takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: autsorsing xizmatlari, xizmatlar eksporti, xizmatlar sohasi, BPO (Business Process Outsourcing – global biznes jarayonlarini autsorsing qilish bozori), biznes jarayonlari, xizmatlar sifati, xalqaro hamkorlik, innovatsion boshqaruv, ofshoring.

Abstract. This article examines foreign experience in improving outsourcing services, including that of India, the Philippines, the USA, China, the United Kingdom, Malaysia, Vietnam and Poland. It analyzes the specific features of outsourcing development in these countries and its role in increasing economic efficiency, optimizing costs, using the potential of skilled personnel and creating new jobs. Based on the research, directions for adapting advanced foreign practices to the conditions of Uzbekistan are substantiated. The article also proposes measures to increase the competitiveness of outsourcing services in the country, strengthen integration into the international services market and improve the performance of enterprises.

Keywords: outsourcing services, export of services, services sector, BPO (Business Process Outsourcing, the global market for outsourcing business processes), business processes, service quality, international cooperation, innovative management, offshoring.

Аннотация. В статье рассматривается зарубежный опыт совершенствования аутсорсинговых услуг, в том числе опыт Индии, Филиппин, США, Китая, Великобритании, Малайзии, Вьетнама и Польши. Анализируются особенности развития аутсорсинговых услуг в этих странах и их роль в повышении экономической эффективности, оптимизации затрат, использовании потенциала квалифицированных кадров и создании новых рабочих мест. По результатам исследования обоснованы направления адаптации передового зарубежного опыта к условиям Узбекистана. Кроме того, разработаны предложения по повышению конкурентоспособности аутсорсинговых услуг в стране, усилению интеграции в международный рынок услуг и повышению эффективности деятельности предприятий.

Ключевые слова: аутсорсинговые услуги, экспорт услуг, сфера услуг, BPO (Business Process Outsourcing — глобальный рынок аутсорсинга бизнес-процессов), бизнес-процессы, качество услуг, международное сотрудничество, инновационное управление, офшоринг.

KIRISH

Jahon iqtisodiyotida globallashtirish jarayonlarining chuqurlashuvi, raqamli texnologiyalarning keng joriy etilishi va korxonalar o'rtasidagi raqobatning kuchayishi xo'jalik yurituvchi subyektlardan boshqaruv tizimini takomillashtirish hamda mavjud resurslardan samarali

foydalanishni talab etmoqda. Bunday sharoitda autsorsing xizmatlari korxonalarning asosiy faoliyatiga bevosita tegishli bo'lmagan vazifalarni ixtisoslashgan tashqi tashkilotlarga topshirish orqali xarajatlarni kamaytirish, mehnat unumdorligini oshirish va xizmatlar sifatini yaxshilashning muhim vositasi sifatida namoyon

bo'lmogda. Ayniqsa, axborot texnologiyalari, buxgalteriya hisobi, inson resurslarini boshqarish, logistika, mijozlarga xizmat ko'rsatish va biznes jarayonlarini boshqarish sohalarida outsorsingga bo'lgan talab ortib bormogda.

Hozirgi kunda eng aniq ko'rsatkichlardan biri bu global biznes jarayonlarini outsorsing qilish (BPO – Business Process Outsourcing) bozoridir. “Biznes jarayonlarini outsorsing qilish bozori 2026-yilda 358,6 milliard AQSh dollariga yetishini taxmin qilmoqda, bu 2025-yildagi 328,4 milliard AQSh dollaridan yuqori. Uning prognozlariga ko'ra, bozor 2033-yilga kelib yillik o'sish sur'ati 9,9 foiz bilan taxminan 695,8 milliard AQSh dollariga yetadi”[1]. Bu o'sish moliya, buxgalteriya hisobi, mijozlarga xizmat ko'rsatish, kadrlar, ta'minot va boshqa funksiyalar bo'yicha outsorsing biznes jarayonlariga bo'lgan talabning saqlanib qolishini aks ettiradi.

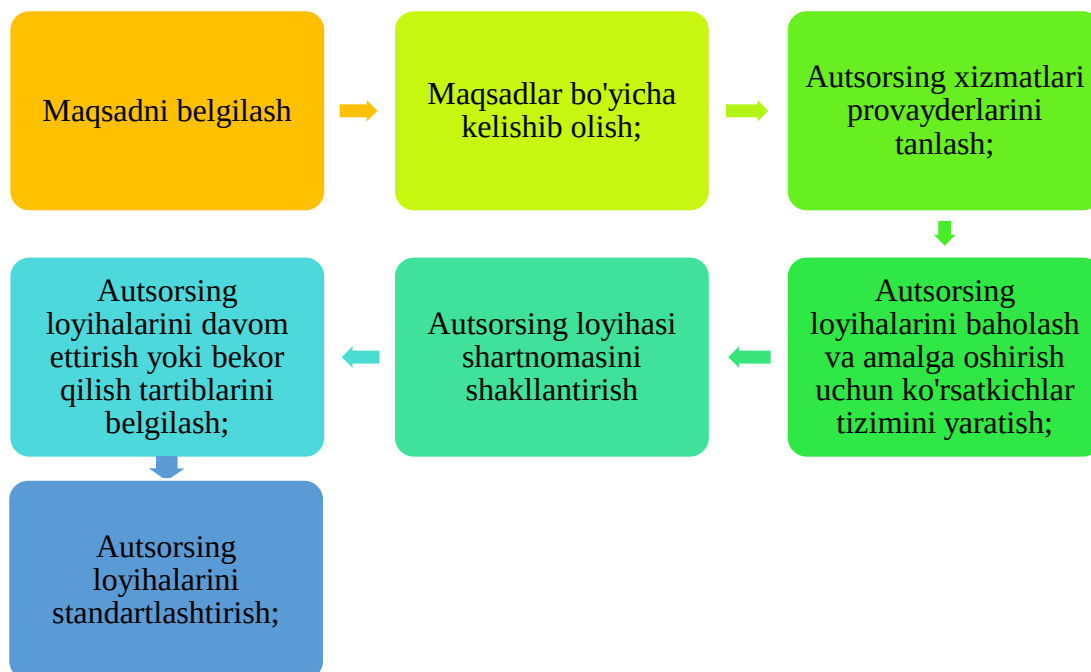
Mamlakatimiz outsorsing xizmatlarining rivojlanishi nafaqat korxonalarining ichki xarajatlarini qisqartirish, balki yangi ish o'rinlarini yaratish, malakali mutaxassislar tayyorlash, innovatsiyalarni joriy etish va xalqaro xizmatlar bozoriga integratsiyalashuvni kuchaytirishga ham xizmat qiladi. Biroq outsorsingdan kutilgan natijaga erishish xizmat ko'rsatuvchi tashkilotni to'g'ri tanlash, shartnomaviy munosabatlarni aniq belgilash, axborot xavfsizligini ta'minlash va xizmatlar sifatini muntazam nazorat qilishga bog'liq. Shu sababli ilg'or xorijiy tajribalarni o'rganish va ularni milliy iqtisodiyotning o'ziga xos xususiyatlariga moslashtirish dolzarb ilmiy-amaliy masala hisoblanadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Outsorsing tushunchasi va uning iqtisodiy mohiyatini o'rganishda Ronald Kouzning firma faoliyati va tranzaksiya xarajatlariga oid qarashlari muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi. Xususan, S.Allen va A.Chandrashekar “Outsourcing services: the contract is just the beginning”[2] nomli maqolasi outsorsing xizmatlari qanchalik foydali ekanligiga bag'ishlangan. M.Sako'ning “Outsourcing and Offshoring: Implications for Productivity of Business Services”[3] nomli maqolada Buyuk Britaniyada biznes xizmatlarining mahsuldorligiga outsorsing va offshoringning ta'siri ko'rib chiqilgan.

R.Liu, D.J.Feils va B.Scholnick “Why are different services outsourced to different countries?”[4] nomli maqolasida tranzaksiya xarajatlarini minimallashtirish maqsadida outsorsing xizmatlarini eksport qilishni tahlil qilishgan. Olimlarning fikricha, murakkab bo'lmagan xizmatlar ko'proq xorijiy mamlakatlarga outsorsing qilinadi; yuqori institutsional sifatga va madaniy yaqinlikka ega mamlakatlarga xizmatlar ko'proq outsorsing qilinadi; odatiy bo'lmagan, murakkab va interaktiv xizmatlar nisbatan yuqori institutsional sifatga ega mamlakatlarga outsorsing qilinadi.

Polshalik J.Kabus, M.Dziadkiewicz va boshqa olimlar tomonidan yozilgan “Using Outsourcing Services in Manufacturing Companies”[5] nomli maqolasida outsorsing jarayonining bosqichlari quyidagicha bo'lishini ta'kidlagan (1-rasm).

1-rasm. Outsorsing jarayonining bosqichlari[5].

Outsorsing loyihasining maqsadlarini aniqlash va aniqlash korxonaning outsorsingni boshlashi uchun birinchi va shu bilan birga eng muhim shartdir. Ikkinchi bosqichda tashqi subyekt - xizmat ko'rsatuvchi provayder bilan faoliyat belgilanadi. Maqsadni outsorsing xizmati ko'rsatuvchisi bilan kelishish tashqi subyektga taklifni

baholash imkonini beradi. Amalda, yetkazib beruvchining ma'lum bir kontseptsiyasi bo'lishi mumkin, uni qo'llash kompaniyaning - mijozning muvaffaqiyatini ta'minlashi mumkin, ammo ular xizmat ko'rsatuvchi provayder tomonidan ko'zlangan maqsadlarni yaxshi bilishlari va shu bilan birga tushunishlari kerak.

Mahalliy tadqiqotchilar tomonidan outsorsing xizmatlarining iqtisodiy mohiyati, nazariy asoslari va amaliy ahamiyatiga bag'ishlangan qator ilmiy izlanishlar olib borilgan. Jumladan, Sh.Shodmonovning "Autorsing xizmatlari va uning nazariy asoslari"[6] nomli maqolasida outsorsingni iqtisodiyotning turli tarmoqlariga joriy etish xususiyatlari va undan foydalanish natijalari tadqiq etilgan. Sh.Kuvandikov va M.Mirxonovlarning "Xizmatlar sohasini rivojlantirishda outsorsing xizmatlarining o'rni"[7] nomli ilmiy ishida esa outsorsing xizmatlari faoliyat yo'nalishlari bo'yicha tasniflanib, jumladan, axborot texnologiyalari, buxgalteriya va moliya, inson resurslarini boshqarish, mijozlarga xizmat ko'rsatish hamda marketing sohalarida qo'llanilishi yoritilgan.

Shuningdek, N.Sulaymonovning "Autorsing xizmatlari raqamli platformalarini takomillashtirishda yuzaga keladigan qiyinchiliklar va ularni bartaraf etish usullari"[8] nomli maqolasida raqamli platformalarning outsorsing xizmatlari rivojiga ta'siri, ushbu jarayonda uchraydigan muammolar va ularni hal etish yo'llari tahlil qilingan. A.Shaynazarovning "Xizmat ko'rsatish sohasiga outsorsing xizmatini qo'llash afzalliklari va iqtisodiy samaradorligi"[9] nomli tadqiqotida esa xizmatlar sohasida outsorsingdan foydalanishning o'ziga xos jihatlari, uning afzalliklari hamda iqtisodiy samaradorlikka erishish strategiyalari o'rganilgan. Mazkur tadqiqotlar outsorsing xizmatlarining nazariy va amaliy jihatlari yoritib berishi bilan ahamiyatli bo'lib, xorijiy tajribalarni o'rganish, ularni milliy iqtisodiyot sharoitiga moslashtirish va outsorsing xizmatlarini

takomillashtirish mexanizmlarini ishlab chiqish uchun ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda outsorsing xizmatlarini takomillashtirish bo'yicha xorijiy tajribalarni o'rganish va ularni O'zbekiston sharoitida qo'llash imkoniyatlarini aniqlash maqsadida tizimli tahlil, qiyosiy tahlil, ilmiy abstraksiyalash, umumlashtirish va mantiqiy tahlil usullaridan foydalanildi. Hindiston, Filippin, AQSh, Xitoy, Buyuk Britaniya, Malayziya, Vetnam va Polshaning outsorsing xizmatlarini rivojlantirish tajribalari o'zaro taqqoslanib, ularning iqtisodiy samaradorlikni oshirish, xarajatlarni optimallashtirish, malakali kadrlar tayyorlash va xizmatlar eksportini kengaytirishdagi o'rni o'rganildi. Shuningdek, xorijiy mamlakatlarning ilg'or tajribalari umumlashtirilib, ularni milliy iqtisodiyotning o'ziga xos xususiyatlariga moslashtirish imkoniyatlari tahlil qilindi hamda O'zbekistonda outsorsing xizmatlarini rivojlantirishga qaratilgan ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Autorsing xizmatlarini rivojlantirish bo'yicha xorijiy mamlakatlar tajribasi ularning iqtisodiy tuzilishi, mehnat bozori, texnologik rivojlanish darajasi va korporativ boshqaruv madaniyatiga qarab farqlanadi. Ayrim mamlakatlarda outsorsing xarajatlarni kamaytirish va xalqaro xizmatlar eksportini kengaytirish vositasi bo'lsa, boshqa mamlakatlarda u jarayonlar sifatini yaxshilash, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish va asosiy faoliyatga e'tiborni kuchaytirish mexanizmi sifatida rivojlangan.

1-jadval.

Autorsing xizmatlari rivojlangan mamlakatlarning tajribalari

Davlat	Autorsing xizmatlarining mohiyati
Hindiston	IT outsorsingi, dasturiy ta'minot yaratish, bulutli texnologiyalar, biznes jarayonlarini boshqarish (BPO), buxgalteriya va ma'lumotlarni tahlil qilish xizmatlari rivojlangan. Xorijiy kompaniyalar ushbu davlatga dasturlash, texnik yordam va biznes operatsiyalarini topshiradi. "2025-yilda outsorsing xizmatlari YaIMning 7,4% ini tashkil etgan hamda 2026-yilga kelib, global xizmatlar eksportining 4,3 foizini egallaydi"[10].
Filippin	Filippinda outsorsing xizmatlari call-markazlar, mijozlarga xizmat ko'rsatish, tibbiy ma'lumotlarni qayta ishlash, virtual yordamchilar va moliyaviy-ma'muriy jarayonlarni outsorsing asosida bajarishga ixtisoslashgan bo'lib, "Filippinning IT va biznes jarayonlarini boshqarish (IT-BPM) hamda outsorsing sektori yiliga taxminan 40 milliard dollar miqdorida eksport daromadini keltirib chiqaradi, 1,9 milliondan 1,97 milliongacha to'liq stavkada ishlovchi xodimni ish bilan ta'minlaydi va mamlakat yalpi ichki mahsulotiga (YIM) taxminan 8,5 foiz hissa qo'shadi"[11].
AQSh	AQSh outsorsing bozori raqamli transformatsiya, ixtisoslashgan kadrlarga bo'lgan talab va xarajatlarni boshqarish omillari ta'sirida jadal kengaymoqda. Muhandislik xizmatlari outsorsingi AQShdagi umumiy outsorsing bozorida eng katta va eng tez o'sib borayotgan segment hisoblanadi va bozorning 45,11 foizini tashkil qiladi. Bank ishi, moliyaviy xizmatlar va sug'urta sektori 24,26 foiz bozor ulushi bilan AQShda IT-outsorsingdan foydalanish bo'yicha yetakchi o'rinda turadi AQSh outsorsing bozori (umumiy): 2025-yilda 1050,56 milliard dollar daromadga yetdi va 2033-yilga kelib 2332,95 milliard dollargacha o'sishi prognoz qilinmoqda; bu yillik o'rtacha o'sish sur'ati (CAGR) 10,69 foizni tashkil etadi[12]. Shuningdek, "bizneslar tomonidan foydalanish: AQShdagi korxonalarning taxminan 66-68 foizi kamida bitta bo'lim yoki biznes funksiyasini outsorsingga (tashqi ijrochiga) topshiradi"[13].
Xitoy	Axborot texnologiyalari, muhandislik, dizayn, texnologik tadqiqotlar va ishlab chiqarish bilan bog'liq xizmatlar outsorsingi rivojlangan. "Xitoyning biznes jarayonlari outsorsingi (BPO) bozori 2024-yilda 19,68 milliard AQSh dollariga baholangan bo'lib, 2030-yilga kelib 38,38 milliard AQSh dollariga yetishi kutilmoqda; bunda 2025-2030-yillar oralig'ida yillik o'rtacha o'sish sur'ati 12,0 foizni tashkil etadi"[14].
Buyuk Britaniya	Buyuk Britaniya outsorsing bozori istiqbollari bo'yicha hisobotiga ko'ra, 2025-yilda Buyuk Britaniya outsorsing xizmatlari bozori 246 526,2 million AQSh dollari miqdoridagi daromadni tashkil etdi. 2026-yildan 2033-yilgacha bo'lgan davrda bozor yillik o'rtacha o'sish sur'ati (CAGR) 10,95 foizni

	tashkil etishi va 2033-yilga kelib 557 707,6 million AQSh dollariga yetishi prognoz qilinmoqda[15]. Bunda muhandislik xizmatlari outsorsingi (Engineering Services Outsourcing — ESO) hozirgi kunda xizmat ko'rsatish segmentlari orasida eng yirik va eng tez o'sayotgan yo'nalish hisoblanadi. 2025-yil holatiga ko'ra, Buyuk Britaniyaning BPO sektorida taxminan 719 120 kishi mehnat qilmoqda[16]. Buyuk Britaniya hukumatining yirik shartnomalari jumladan, Milliy sog'liqni saqlash xizmati (NHS) obyektlarini boshqarish, immigratsiya masalalari bo'yicha ko'mak va uy-joy ta'minoti — yirik strategik pudratchilar tomonidan amalga oshiriladi.
Malayziya	Moliya va buxgalteriya hisobi outsorsingi, marketing savdo outsorsingi, mijozlarni qo'llab-quvvatlash outsorsingi, o'qitishni rivojlantirish outsorsingi, inson resurslari va yollash outsorsingi, hujjatlarni boshqarishni qayta ishlash, shuningdek, xizmat sifatida biznes jarayoni bulutga asoslangan. Biznes jarayonlarini outsorsing qilish xizmatlari bozori texnologik yutuqlar va mijozga yo'naltirilgan yechimlarga e'tibor qaratilishi hisobiga jadal rivojlanmoqda. Shuningdek, Kompaniyalar global ekologik standartlarga moslashishga intilayotgani sababli, barqaror rivojlanish tashabbuslari kengroq qamrov kasb etmoqda. Xarajatlar samaradorligi va malakali ishchi kuchidan foydalanish imkoniyati outsorsing sektorining o'sishiga turtki beruvchi asosiy omillardir[17].
Vetnam	Mamlakat asosan dasturiy ta'minotni ishlab chiqish, fintex, sun'iy intellekt va mobil ilovalar yaratish kabi yuqori texnologiyali IT yo'nalishlariga alohida e'tibor qaratmoqda. Iqtisodiy ko'rsatkichlar bo'yicha "Vyetnamning IT outsorsing bozori 2025-yilda 810 million AQSh dollarini tashkil etib, yiliga o'rtacha 12.92% lik yillik o'sish sur'atini namoyish etmoqda va bu raqam 2031-yilga kelib 1.68 milliard dollarga yetishi kutilmoqda. 560,000 dan ortiq malakali mutaxassislar armiyasi va boshqa davlatlarga nisbatan ancha arzon mehnat resurslari (soatiga 7 dollardan 58 dollargacha) tufayli mamlakat xalqaro kompaniyalar uchun eng tejamkor va samarali texnologik hamkorga aylanib bormoqda"[18].
Polsha	"Polsha modelida outsorsing asosan mamlakat ichida amalga oshiriladi. Tashqi outsorsingdan foydalanadigan 10 286 ta kompaniyaning 87,1 foizi faqat mamlakat ichidagi boshqa korxonalar xizmatlariga tayangan. Yana 8,4 foizi ham mahalliy, ham xorijiy korxonalar xizmatlaridan foydalangan bo'lsa, atigi 4,5 foizi faqat xorijiy provayderlar bilan ishlagan. Jami 1328 ta kompaniya o'z funksiyalarini xorijga outsorsingga bergan"[19] Kompaniya miqyosi va xorijiy kapitalga egalik qilish bilan outsorsing ortadi: yirik korxonalar va xorijiy kapitalga ega bizneslar kichikroq, mahalliy firmalarga qaraganda ancha tez-tez outsorsing vazifalarini bajaradi.

Jadval ma'lumotlari tahlili shuni ko'rsatadiki, outsorsing xizmatlari jahon iqtisodiyotida korxonalar faoliyati samaradorligini oshirish, xarajatlarni optimallashtirish, malakali mutaxassislardan foydalanish va xalqaro mehnat taqsimotini chuqurlashtirishning muhim vositalaridan biri hisoblanadi. Turli mamlakatlarda ushbu faoliyatning rivojlanishi iqtisodiy salohiyat, mehnat resurslarining malakasi, raqamli infratuzilma, investitsion muhit va xalqaro bozorlarga integratsiyalashuv darajasiga bog'liq. Tahlil qilinayotgan davlatlar tajribasi outsorsing xizmatlarining yagona yo'nalish bilan cheklanmasligini, balki IT xizmatlari, dasturiy ta'minot ishlab chiqish, moliyaviy operatsiyalar, muhandislik, mijozlarga xizmat ko'rsatish va biznes jarayonlarini boshqarish kabi ko'plab faoliyat turlarini qamrab olishini ko'rsatadi.

Hindiston va Filippin tajribasi outsorsingning axborot texnologiyalari hamda biznes jarayonlarini boshqarish yo'nalishlari orqali iqtisodiy o'sishga qo'shayotgan hissasini namoyon etadi. Hindistonda dasturiy ta'minot yaratish, bulutli texnologiyalar, ma'lumotlarni tahlil qilish va buxgalteriya xizmatlari xalqaro kompaniyalarning asosiy ehtiyojlarini qondirishga xizmat qilmoqda. Filippinda esa call-markazlar, mijozlarni qo'llab-quvvatlash, tibbiy ma'lumotlarni qayta ishlash va moliyaviy-ma'muriy xizmatlar ustuvor ahamiyatga ega. Xususan, Filippinning IT-BPM sektori mamlakat YaIMiga taxminan 8,5 foiz hissa qo'shishi hamda millionlab kishilarni ish bilan ta'minlashi ushbu faoliyatning bandlik va milliy daromadni oshirishdagi ahamiyatini ko'rsatadi. Mazkur davlatlar tajribasidan kelib chiqib, outsorsingni rivojlantirishda malakali kadrlar tayyorlash, xorijiy

buyurtmachilar talablariga mos xizmatlar ko'rsatish va raqamli infratuzilmani takomillashtirish muhim hisoblanadi.

AQSh va Buyuk Britaniya tajribasi outsorsing bozorining yuqori iqtisodiy salohiyati hamda murakkab professional xizmatlar bilan uzviy bog'liqligini ko'rsatadi. Ushbu mamlakatlarda muhandislik xizmatlari, moliya, bank ishi, sug'urta, IT va yirik tashkilotlar faoliyatining ayrim funksiyalarini tashqi ijrochilarga topshirish keng tarqalgan. AQShda outsorsing bozorining katta hajmi korxonalar tomonidan xarajatlarni boshqarish, ixtisoslashgan bilimlardan foydalanish va asosiy faoliyatga e'tibor qaratishga bo'lgan ehtiyoj bilan izohlanadi. Buyuk Britaniyada esa davlat va xususiy sektor tashkilotlari tomonidan ayrim xizmatlarning ixtisoslashgan pudratchilarga topshirilishi outsorsingning tashkiliy boshqaruvdagi o'rni namoyon etadi. Shu bilan birga, ushbu davlatlarda outsorsing samaradorligini baholashda bozor hajmidan tashqari xizmatlar sifati, shartnomaviy majburiyatlarining bajarilishi, ma'lumotlar xavfsizligi va xarajatlarning tejallishi ham muhim mezonlar hisoblanadi.

Xitoy va Vetnam tajribasida outsorsingning texnologik rivojlanish, muhandislik hamda ishlab chiqarish bilan bog'liq xizmatlar bilan uyg'unlashuvi alohida e'tiborga loyiq. Xitoyda biznes jarayonlarini outsorsing qilish bozorining o'sishi mamlakatning ishlab chiqarish salohiyati, texnologik infratuzilmasi va raqamli xizmatlar rivoji bilan bog'liq. Vetnam esa dasturiy ta'minot ishlab chiqish, moliyaviy texnologiyalar, sun'iy intellekt va mobil ilovalar yaratish kabi yo'nalishlarga e'tibor qaratmoqda. Malakali mutaxassislarning mavjudligi va nisbatan raqobatbardosh mehnat

xarajatlari Vetnamning xalqaro IT xizmatlari bozoridagi ishtirokini kengaytirishga yordam bermoqda. Ushbu tajriba outsorsingni faqat xarajatlarni kamaytirish vositasi sifatida emas, balki innovatsiyalarni joriy etish, texnologik bilimlarni rivojlantirish va korxonalarining raqobatbardoshligini oshirish mexanizmi sifatida ham ko'rib chiqish zarurligini anglatadi.

Malayziya tajribasi moliya va buxgalteriya hisobi, inson resurslarini boshqarish, marketing, mijozlarni qo'llab-quvvatlash hamda bulutli texnologiyalarga asoslangan biznes xizmatlarini rivojlantirish bilan tavsiflanadi. Ushbu yo'nalishlarda ixtisoslashgan xizmat ko'rsatuvchi tashkilotlar kompaniyalarning ichki operatsiyalarini optimallashtirish, boshqaruv jarayonlarini soddalashtirish va zamonaviy texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytiradi. Polshada esa outsorsingning mahalliy korxonalar o'rtasida keng tarqalganligi e'tiborga molik. Keltirilgan ma'lumotlarga ko'ra, tashqi xizmatlardan foydalanuvchi korxonalarning 87,1 foizi faqat mahalliy provayderlarga tayanadi. Bu holat outsorsing bozorining rivojlanishi faqat xalqaro buyurtmalarga emas, balki

mamlakat ichidagi korxonalararo hamkorlik, ixtisoslashuv va xizmatlar bozorining shakllanganligiga ham bog'liqligini ko'rsatadi.

Umuman olganda, jadvalda keltirilgan mamlakatlar tajribasi outsorsing xizmatlarini rivojlantirishning bir-biridan farq qiluvchi iqtisodiy modellarini namoyon etadi. Hindiston va Filippin IT hamda biznes jarayonlarini boshqarish, AQSh va Buyuk Britaniya murakkab professional va muhandislik xizmatlari, Xitoy va Vetnam texnologik hamda ishlab chiqarish bilan bog'liq xizmatlar, Malayziya esa integratsiyalashgan biznes xizmatlari bilan ajralib turadi. Polsha tajribasi mahalliy xizmat ko'rsatuvchilar bilan hamkorlikning ahamiyatini ko'rsatadi. Ushbu tajribalarni umumlashtirish asosida outsorsing samaradorligi va sifatini oshirish uchun xizmatlar ixtisoslashuvini chuqurlashtirish, malakali kadrlar salohiyatini rivojlantirish, raqamli infratuzilmani takomillashtirish, xizmatlar sifatini baholash mezonlarini joriy etish hamda buyurtmachi va ijrochi o'rtasidagi shartnomaviy munosabatlarni mustahkamlash zarurligi aniqlanadi.

2-jadval.

Autsorsing xizmatlari rivojlangan davlatlar tajribasi va O'zbekiston elektron savdosini rivojlantirish uchun foydalanish yo'llari¹⁷⁶

Davlatlar	O'zbekiston outsorsing xizmatlarini rivojlantirish uchun foydalanishi kerak bo'lgan yo'llar
Hindiston	IT outsorsingi, dasturiy ta'minot ishlab chiqish va ma'lumotlarni tahlil qilish bo'yicha ixtisoslashgan xizmatlar markazlarini tashkil etish, xalqaro kompaniyalar bilan hamkorlikni kengaytirish va yuqori malakali IT mutaxassislarni tayyorlash orqali eksportbop xizmatlar hajmini oshirish;
Filippin	Call-markazlar, mijozlarga xizmat ko'rsatish va biznes jarayonlarini boshqarish xizmatlarini rivojlantirish orqali yangi ish o'rinlarini yaratish mumkin. Xorijiy buyurtmachilarga xizmat ko'rsatuvchi korxonalar uchun chet tillarini biladigan mutaxassislarni tayyorlash va xizmatlar sifatini xalqaro talablarga moslashtirish;
AQSh	Korxonalarning buxgalteriya, moliya, inson resurslari va IT kabi yordamchi funksiyalarini ixtisoslashgan tashqi ijrochilarga topshirishini rag'batlantirish, outsorsing shartnomalarida xizmat sifati, xarajatlar samaradorligi, axborot xavfsizligi va natijadorlik ko'rsatkichlarini belgilash amaliyotini kengaytirish;
Xitoy	Ishlab chiqarish, muhandislik, texnologik tadqiqotlar va sanoat korxonalariga xizmat ko'rsatish bilan bog'liq outsorsing yo'nalishlarini rivojlantirish maqsadga muvofiq. Sanoat korxonalari, texnologik markazlar va xususiy xizmat ko'rsatuvchilar o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish orqali ishlab chiqarish jarayonlarining samaradorligini oshirish mumkin.
Buyuk Britaniya	Davlat va xususiy sektorda ayrim yordamchi xizmatlarni ixtisoslashgan tashkilotlarga topshirishda shaffof tanlov va natijadorlikka asoslangan shartnomalardan foydalanish, outsorsing xizmatlarini xarid qilishda xizmat sifati, xarajatlar tejalishi, ijrochining javobgarligi va iste'molchilar manfaatlarini himoya qilish mezonlarini kuchaytirishga xizmat qiladi.
Malayziya	Moliya, buxgalteriya, inson resurslari va marketing xizmatlarini birlashtirgan global biznes xizmatlari markazlarini tashkil etish hamda xorijiy investitsiyalarni jalb qilish, bulutli texnologiyalar, raqamli platformalar va zamonaviy boshqaruv usullarini joriy etish orqali mahalliy korxonalarning xalqaro outsorsing bozoridagi raqobatbardoshligini oshirish mumkin.
Vetnam	Dasturiy ta'minot, mobil ilovalar, sun'iy intellekt va moliyaviy texnologiyalar sohasida ixtisoslashgan outsorsing kompaniyalarini qo'llab-quvvatlash, universitetlar va IT korxonalari hamkorligida amaliy ko'nikmalarga ega mutaxassislarni tayyorlash hamda xalqaro buyurtmachilar bilan ishlash imkoniyatlarini kengaytirish;
Polsha	Mahalliy korxonalar o'rtasida buxgalteriya, logistika, IT va ma'muriy xizmatlarni outsorsing asosida tashkil etishni rag'batlantirish, kichik va o'rta biznes uchun ixtisoslashgan xizmat ko'rsatuvchilardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish orqali operatsion xarajatlarni kamaytirish va korxonalar samaradorligini oshirish mumkin.

¹⁷⁶ Muallif tomonidan Hindiston, Filippin, AQSh, Xitoy, Buyuk Britaniya, Malayziya, Vetnam va Polsha mamlakatlarining outsorsing xizmatlarini rivojlantirish tajribasi asosida tuzilgan.

Jadval ma'lumotlari tahlili shuni ko'rsatadiki, outsorsing xizmatlari rivojlangan davlatlar tajribasidan foydalanish O'zbekistonda xizmatlar sohasini diversifikatsiya qilish, korxonalar faoliyati samaradorligini oshirish va yangi ish o'rinlarini yaratish uchun muhim imkoniyatlarni yuzaga keltiradi. Hindiston va Vetnam tajribasi axborot texnologiyalari, dasturiy ta'minot ishlab chiqish hamda raqamli xizmatlarni rivojlantirishning ahamiyatini ko'rsatsa, Filippin tajribasi mijozlarga xizmat ko'rsatish va biznes jarayonlarini boshqarish orqali xalqaro bozorlarga chiqish imkoniyatlarini namoyon etadi. Malayziya tajribasi moliya, buxgalteriya hisobi va inson resurslarini boshqarish xizmatlarini markazlashtirish, Polsha tajribasi esa mahalliy korxonalar o'rtasida outsorsing munosabatlarini rivojlantirish zarurligini ko'rsatadi. Shu nuqtayi nazardan, O'zbekistonda outsorsing xizmatlarini rivojlantirishda mamlakatning mavjud mehnat resurslari, yoshlarning raqamli ko'nikmalari, xorijiy tillarni bilish darajasi va hududlarning iqtisodiy ixtisoslashuvini hisobga olish maqsadga muvofiq.

Xalqaro tajribani O'zbekiston sharoitiga tatbiq etish uchun, avvalo, outsorsing xizmatlarini ko'rsatuvchi korxonalarni qo'llab-quvvatlash, malakali kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirish va zamonaviy raqamli infratuzilmani rivojlantirish zarur. AQSh va Buyuk Britaniya tajribasidan kelib chiqib, outsorsing shartnomalarida xizmat sifati, xarajatlar samaradorligi, ijrochining javobgarligi va axborot xavfsizligi talablarini aniq belgilash lozim. Xitoy tajribasi asosida sanoat va ishlab chiqarish korxonalariga xizmat ko'rsatuvchi ixtisoslashgan tashkilotlar faoliyatini kengaytirish, Malayziya tajribasi asosida esa xalqaro kompaniyalarga xizmat ko'rsatuvchi biznes markazlarini tashkil etish mumkin. Natijada korxonalar faoliyatining yordamchi funksiyalariga sarflanadigan xarajatlarni optimallashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, xizmatlar eksportini kengaytirish va mamlakatning xalqaro outsorsing bozorida raqobatbardoshligini mustahkamlash uchun shart-sharoitlar yaratiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa. Olib borilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, outsorsing xizmatlari zamonaviy iqtisodiyotda korxonalar faoliyati samaradorligini oshirish, operatsion xarajatlarni optimallashtirish, malakali mutaxassislar salohiyatidan foydalanish va asosiy faoliyat yo'nalishlariga e'tiborni kuchaytirishning muhim vositasi hisoblanadi. Hindiston va Filippin tajribasi axborot texnologiyalari hamda biznes jarayonlarini boshqarish xizmatlarini rivojlantirish, AQSh va Buyuk Britaniya tajribasi murakkab professional va muhandislik xizmatlarini kengaytirish, Xitoy va Vetnam tajribasi texnologik innovatsiyalarni joriy etish, Malayziya tajribasi integratsiyalashgan biznes xizmatlarini tashkil etish, Polsha tajribasi esa mahalliy korxonalar o'rtasida outsorsing munosabatlarini rivojlantirish muhimligini namoyon etadi. Mazkur tajribalar outsorsing xizmatlarining iqtisodiy samaradorligi mamlakatning raqamli infratuzilmasi, malakali mehnat resurslari, xizmatlar bozorining rivojlanganligi va xalqaro hamkorlik imkoniyatlari bilan chambarchas bog'liqligini ko'rsatadi.

O'zbekistonda outsorsing xizmatlarini takomillashtirish uchun xorijiy tajribalarni milliy iqtisodiyotning o'ziga xos xususiyatlariga moslashtirish, zamonaviy raqamli texnologiyalarni keng joriy etish, xorijiy tillarni va kasbiy ko'nikmalarni egallagan mutaxassislar tayyorlash hamda ixtisoslashgan xizmat ko'rsatuvchi korxonalar faoliyatini qo'llab-quvvatlash maqsadga muvofiq. Shuningdek, outsorsing shartnomalarida xizmatlar sifati, xarajatlar samaradorligi, ijrochilarning javobgarligi va axborot xavfsizligi talablarini aniq belgilash, mahalliy korxonalar o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish hamda xalqaro buyurtmachilar bilan aloqalarni kengaytirish zarur. Ushbu chora-tadbirlarning izchil amalga oshirilishi xizmatlar eksportini rivojlantirish, yangi ish o'rinlarini yaratish, korxonalar raqobatbardoshligini oshirish va O'zbekistonning xalqaro outsorsing bozorida mavqeini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Yuqoridagi tahlillar asosida mamlakatimizda outsorsing xizmatlarini takomillashtirish maqsadida quyidagi takliflar ilgari suriladi:

Birinchidan, Hindiston va Vetnam tajribalaridan kelib chiqib, axborot texnologiyalari, dasturiy ta'minot ishlab chiqish, sun'iy intellekt va ma'lumotlarni tahlil qilish yo'nalishlarida ixtisoslashgan outsorsing kompaniyalarini qo'llab-quvvatlash, universitetlar va IT korxonalari hamkorligida xalqaro talablar asosida malakali mutaxassislar tayyorlash tizimini takomillashtirish;

Ikkinchidan, Filippin tajribasi asosida mijozlarga xizmat ko'rsatish markazlari, call-markazlar va biznes jarayonlarini boshqarish xizmatlarini rivojlantirish, xorijiy tillarni biladigan kadrlarni tayyorlash hamda xalqaro buyurtmachilar bilan hamkorlikni kengaytirish orqali outsorsing xizmatlari eksportini oshirish;

Uchinchidan, AQSh va Buyuk Britaniya tajribalaridan foydalanib, outsorsing shartnomalarida xizmatlar sifati, xarajatlar samaradorligi, ijrochilarning javobgarligi va axborot xavfsizligi mezonlarini aniq belgilash, xizmatlar natijadorligini muntazam baholash tizimini joriy etish hamda korxonalarning yordamchi funksiyalarini ixtisoslashgan tashqi tashkilotlarga topshirishini rag'batlantirish;

To'rtinchidan, Malayziya va Polsha tajribalariga tayangan holda, moliya, buxgalteriya hisobi, inson resurslarini boshqarish, logistika va ma'muriy xizmatlar bo'yicha mahalliy outsorsing tashkilotlari faoliyatini kengaytirish, kichik va o'rta biznes subyektlarining ushbu xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini oshirish hamda zamonaviy raqamli platformalarni joriy etish orqali mahalliy xizmatlar bozorida hamkorlikni rivojlantirish;

Ushbu takliflarning amalga oshirilishi O'zbekistonda outsorsing xizmatlarining sifati va iqtisodiy samaradorligini oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish, xizmatlar eksportini kengaytirish hamda milliy korxonalarning xalqaro bozordagi raqobatbardoshligini mustahkamlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

[1]. Outsourcing Statistics & Trends 2026, What the Data Actually Shows

<https://ncsgx.com/accounting/outsourcing-statistics-trends/>

[2]. Sandy Allen and Ashok Chandrashekar "Outsourcing services: the contract is just the beginning" Mar. 2000 Business Horizons (Vol. 43, Issue 2) Publisher: Elsevier Advanced Technology Publications <https://go.gale.com/ps/anonymouse?id=GALE%7CA61891228&sid=googleScholar&v=2.1&it=r&linkaccess=abs&issn=00076813&p=AONE&sw=w>

[3]. Mari Sako Outsourcing and Offshoring: Implications for Productivity of Business Services Oxford Review of Economic Policy, 01 December 2006 Volume 22, Issue 4, Winter , Pages 499–512, <https://doi.org/10.1093/oxrep/grj029>

[4]. Runjuan Liu, Dorothee J Feils & Barry Scholnick Why are different services outsourced to different countries? Journal of International Business Studies Published: 27 January 2011 Volume 42, pages 558–571 (2011) <https://link.springer.com/article/10.1057/jibs.2010.61>

[5]. Judyta Kabus, Michał Dziadkiewicz, Ireneusz Miciuła and Marcin Mastalerz "Using Outsourcing Services in Manufacturing Companies" Resources 2022, 11, 34. <https://www.mdpi.com/2079-9276/11/3/34>

[6]. Shokir Shodmonovning "Autsorsing xizmatlari va uning nazariy asoslari" nomli maqolasida July 2024 Iqtisodiy taraqqiyot va tahlil 2(7):167-172 https://www.researchgate.net/publication/383076115_autsorsing_xizmatlari_va_uning_nazariy_asoslari

[7]. Kuvandikov Shuxrat va Mirxonov Mirfoziljon "Xizmatlar sohasini rivojlantirishda autsorsing xizmatlarining o'rni" Ilg'or iqtisodiyot va pedagogik texnologiyalar 2(4):75-79 July 2025 file:///C:/Users/User/Downloads/xizmatlar_sohasini_riv_ojlanirishda_autsorsing_xiz.pdf

[8]. Nazar Sulaymonovg "Autsorsing xizmatlari raqamli platformalarini takomillashtirishda yuzaga keladigan qiyinchiliklar va ularni bartaraf etish usullari Journal of Research and Innovations" Vol. 4 No. 3 (2026)

Published July 1, 2026 <https://imfaktor.com/index.php/jorai/article/view/624>

[9]. Alisher Shaynazarov "Xizmat ko'rsatkich sohasiga autsorsing xizmatini qo'llash afzalliklari va iqtisodiy samaradorligi" Ilg'or Iqtisodiyot va Pedagogik Texnologiyalar, 2(5), 572-577. Jild 2 № 5 (2025). <https://sci-p.uz/index.php/aep/article/view/3150>

[10]. Software Outsourcing Statistics 2026 (India) <https://www.outsourcefromindia.com/blog/software-outsourcing-statistics-india>

[11]. Top BPO Industry Statistics: 2026 Trends & Growth Analysis, BPO Industry in the Philippines: 2026 Forecast of Statistics, Trends, and Growth Insights <https://www.magellan-solutions.com/blog/whats-the-number-analysis-of-the-latest-statistics-of-the-bpo-industry/>

[12]. U.S. Outsourcing Services Market Size & Outlook, 2026-2033 <https://www.grandviewresearch.com/horizon/outlook/outsourcing-services-market/united-states>

[13]. Business Process Outsourcing Services in the US - Market Size (2021-2031) <https://www.ibisworld.com/united-states/market-size/business-process-outsourcing-services/4794/>

[14]. China Business Process Outsourcing Market (2025 - 2030) <https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/china-business-processoutsourcing-market-report>

Muallif(lar) haqida / Сведения об авторе / Author details

Ergasheva Nasiba Qarshi davlat texnika universiteti professori, i.f.d., DSc / Эргашева Насиба Каршинский государственный технический университет Профессор, доктор экономических наук (DSc) / Ergasheva Nasiba Karshi State Technical University Professor, Doctor of Economics (DSc)
E-mail: nasibaergasheva1988@gmail.com

INNOVATION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY ELEKTRON JURNAL

ISSN: 3030-315X

t.me/kstu_uz

Qarshi shahri,
Mustaqillik ko'chasi 225

www.kstu.uz
www.ojs.kstu.uz